

papers

**Eleccions i
mobilitzacions**
Jordi Mir Garcia

**China, rival sistémico
global o hacia un
nuevo orden mundial
compartido**
Isidre Ambrós

**Drets humans?... Doncs
comencem a parlar dels
drets a la salut**
*Entrevista a la periodista i
activista congoleesa Sylvie
Luzala. Per Josep Ramon
Giménez*

**ARTeneu: un projecte
social necessari**
*Direcció i coordinació de
l'ARTeneu*

**La transición energética:
contenidos y obstáculos**
Enric Prat Carvajal

**Aquesta foscor en
què confio**
*Recopilació d'escrits d'en Joan
Casañas per en Joan Albert
Vicens*

**De persones refugiades:
de la crua realitat a la
dura al·legoria**
Muriel Giménez

sumari

- 2 Des de la junta...
Núria Jané
- 3 Eleccions i mobilitzacions
Jordi Mir Garcia
- 5 China, rival sistémico global o hacia un nuevo orden mundial compartido
Isidre Ambrós
- 8 Retalls de premsa
- 9 Drets humans?... Doncs comencem a parlar dels drets a la salut
*Entrevista a la periodista i activista congoleza Sylvie Luzala.
Per Josep Ramon Giménez*
- 13 ARTeneu: un projecte social necessari
Direcció i coordinació de l'ARTeneu
- 16 La transición energética: contenidos y obstáculos
Enric Prat Carvajal
- 19 Aquesta foscor en què confio
Recopilació d'escrits d'en Joan Casañas per en Joan Albert Vicens
- 21 Cinema: De persones refugiades: de la crua realitat a la dura al·legoria
Muriel Giménez
- 22 Activitats Lliga

Revista Papers

Edita	Lliga dels Drets dels Pobles
Data d'edició	juny 2023
Dipòsit Legal	B-23019-2007
Consell de redacció	Begoña Basterretxea, Ester García, Joan Brunet, Josep Ramon Giménez, Lita Gilabert, Muriel Giménez i Núria Jané. Eva Perdiguier i Marga Garriga.
Correcció	
Revista quadrimestral	
Disseny on-line	Verónica Bustos
LLIGA DELS DRETS DELS POBLES	
Adreça	Sant Isidre, 140 (Ca l'Estruch) 08208 SABADELL 93 723 71 02
Telèfon	93 723 71 02
Fax	93 168 58 71
Web	www.dretsdels pobles.org
Adreça electrònica	info@dretsdels pobles.org
Horari d'atenció	De dilluns a divendres

La Lliga dels Drets dels Pobles no comparteix necessàriament l'opinió dels autors dels articles publicats en la revista.

La Lliga dels Drets dels Pobles agrairà la reproducció i divulgació dels continguts d'aquesta revista sempre i quan se citi la font.

des de la junta...

Cicle electoral

El 2023 estarà marcat a Catalunya per les eleccions les municipals del 28 de maig i les estatals del 23 de juliol.

Ens en parlarà en Jordi Mir en el seu article, però ja hem vist que els resultats de les eleccions municipals evidencien una baixa participació, del 55,55%. Aquesta dada és un fet preocupant si tenim en compte que els governs locals tenen un pes importantíssim per la seva proximitat i capacitat d'incidència sobre els ciutadans.

Caldrà reflexionar a contrarellotge per revertir l'abstenció, recuperar la confiança i superar la desafecció.

Des de la Lliga tenim clar que ens cal seguir educant en drets humans i no podem flaquejar en la lluita per la justícia i la transformació social. Aquests són només una part dels deures que cal fer si volem frenar la pujada de l'extrema dreta. Per això us recomanem la lectura de l'entrevista a l'Arteneu i l'article on parlem d'en Joan Casañas, perquè són exemples de Compromís, que ens animen a seguir batallant per fer un món més just.

I amb consciència política, i les eleccions generals a Espanya a tocar, repensem quin model de societat volem en termes de transició energètica, per exemple, com ens descriu l'Enric Prat, o per què la guerra a Ucraïna no s'acaba i quina relació té amb el paper de la Xina en el panorama internacional, avui encara amb un domini dels Estats Units en l'àmbit polític, econòmic i cultural, i amb el temor que la Xina els el prengui.

Votar és una eina fonamental per avançar. Però recordem sempre, i especialment quan votem, que una política que no serveix a qui més ho necessita, malgrat les excuses, no serveix per a res.

Núria Jané

Presidenta de la Lliga dels Drets dels Pobles

Eleccions i mobilitzacions

Jordi Mir García

Professor del Departament d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra i de la Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona

El 2023 serà un nou any marcat per les eleccions. Després de les municipals, amb algunes autonòmiques, arriben les votacions al Congrés i al Senat. Aquest any no haurien de ser les de la Generalitat de Catalunya, encara per determinar la data, però l'electoralisme i el partidisme ja ho impregnen tot. És difícil que tota actuació vinculada als partits polítics no estigui influenciada per l'electoralisme i el partidisme. No només els partits, també una part important del periodisme i, fins i tot, del conjunt de la societat. L'electoralisme el trobem en multitud d'actuacions que estan guiades per la voluntat d'aconseguir els resultats electorals desitjats. El partidisme el trobem en multitud d'actuacions que estan guiades per la voluntat d'afavorir els interessos del propi partit del qual formen part o amb el qual s'identifiquen. Un electoralisme i partidisme que en moltes ocasions porten a actuacions en contra de qui es considera rival a batre. La vida en una societat marcada pel partidisme i l'electoralisme té enormes dificultats, està ferida per la confrontació d'interessos força fragmentats, incorpora moltes disputes que no són constructives, les passions acostumen a substituir les raons...

Un dels greus riscos de l'electoralisme i el partidisme és que la defensa dels propis interessos individuals o de grup es converteixen en fonament inqüestionable del comportament en societat. En societats que són diverses i plurals cal tenir molt present la diversitat de posicions i establir la manera d'entendre's perquè que en els inevitables conflictes que es generin es creï democràcia i no se'n destrueixi. Tenim poca democràcia i ja hi ha massa col·lectius que la volen reduir i eliminar.

La legislatura que ara acaba al Congrés dels Diputats ha estat la més marcada pels efectes de la mobilització social viscuda durant el que hem conegut com a 15M i Procés independentista. El 15M no va començar ni acabar el 2011, venia d'abans i va continuar

després. Aquelles diferents mobilitzacions van trigar a tenir una traducció política institucional concreta. Va aparèixer Podemos, després les propostes municipalistes. El 2015 algunes van arribar a governar, el 2019 ja en quedaven poques. Resistia Barcelona. Però el 2019 va arribar un govern de coalició amb Unidas Podemos i el PSOE. Un govern de coalició entre el projecte polític sorgit del 15M i el partit que governava en aquell moment i contra el qual va sorgir la mobilització. Quina paradoxa. Arribar a governar i fer-ho amb qui qüestionaves quan vas néixer... Però a la política institucional no hi ha massa opcions i si es vol intentar governar i transformar des de l'obra de govern cal entendre's amb qui no pensaves fer-ho.

Una altra de les paradoxes d'aquesta legislatura és que s'ha aconseguit aprovar per primer cop una llei d'habitatge. Una reivindicació sorgida de la mobilització social, de la Plataforma d'Afectades per la Hipoteca, del Sindicat de llogateres... Barcelona en comú o Unidas Podemos es van nodrir de persones impulsores d'aquesta mobilització. El PSOE no volia aquesta llei, fins dies abans d'aprovar-la negava la validesa de la regulació dels lloguers, l'ha limitat en diferents àmbits, però després n'ha fet bandera de la seva obra de govern. La para-

doxa, qui no volia la llei en fa bandera, i qui la volia la troba insuficient. És el que li passa a la PAH, al Sindicat de llogateres i al conjunt del moviment pel dret a l'habitatge. Governar amb el PSOE, que ja governava quan es decideix que es volia "Democràcia real ara", té moltes dificultats, però ha semblat que era l'única opció en el context actual. La fortalesa dels moviments socials, de les mobilitzacions, ha estat gran. Han pogut incorporar al debat públic i a l'agenda política assumptes com el dret a l'habitatge, les crisis climàtiques, les desigualtats i discriminacions que encara pateixen les dones... Però a l'hora de convertir-ho en lleis i transformacions efectives, les limitacions són grans.

No només hi ha el problema de les limitacions que poden sorgir dels pactes que cal assolir, també s'hi ha de sumar la contrarevolució, l'onada conservadora que sorgeix com a resposta. Ha passat abans i torna a passar avui. Després de la mobilització de la llarga dècada dels anys seixanta a diferents països, també al nostre, va arribar la contrarevolució que van personificar Margaret Thatcher i Ronald Reagan. Ara el camí és semblant, veiem el creixement de l'extrema dreta i projectes polítics que s'enfronten obertament o més discretament als canvis de valors, discursos i polítiques. Ho estem veient en les polítiques de PP i VOX, en els seus acords, en els plantejaments que sorgeixen des de diferents mitjans...

Tots els importants moviments socials que han marcat la darrera llarga dècada són contestats: dret a l'habitatge, ecologisme, feminisme, LGTBIQ+, independentisme, antiracisme... Han tingut capacitat d'incidència, han generat debats i han obligat els partits a posicionar-se amb més o menys honestedat. Han aconseguit canvis que segurament no han arribat tan lluny com voldrien. Els moviments socials han vist en els governs que incorporaven partits que sentien propers, un possible aliat per a la transformació. Aquests anys han servit per constatar les limitacions de les accions des de la mobilització social i des de l'obra de govern. Ara que començarà un nou cicle polític després d'aquest cicle electoral, convindria tenir molt presents els aprenentatges dels darrers anys. Un de clar: la fortalesa de la mobilització, construïda amb processos llargs, que busca ser més que menys, ha sigut clau per impulsar canvis de

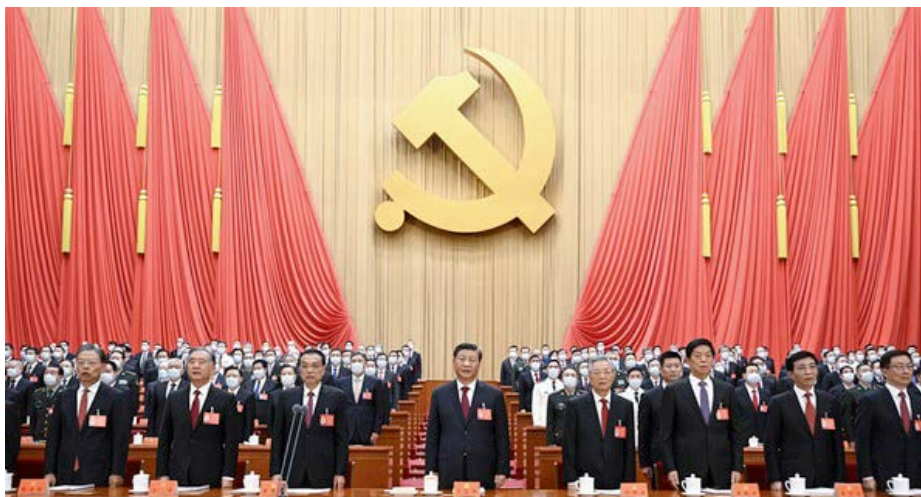
tot tipus. Tornarà a ser clau ara, per confrontar les polítiques de l'onada conservadora, contrarevolucionària, o per aprofundir aquelles que l'onada de la mobilització va fer possibles, però que no van acabar d'arribar allà on es volia, allà on es necessitava per ampliar drets al conjunt de la societat i per fer front als greus riscos climàtics que vivim avui.

L'escalfament planetari, les sequeres, els nous focs, les morts per contaminació... Les crisis climàtiques són aquí i ja sabem que necessitem actuar urgentment per reduir decididament des d'ara mateix les emissions de gasos causants de l'efecte hivernacle, unes emissions que no deixen de créixer... Aquí tenim una tercera paradoxa. Mai com avui ciència, coneixement i mobilització social parlen tan clar sobre els greus perills que ja vivim. Però la major part dels partits no responen. Des de Nacions Unides se'ns diu que hem de reduir des d'ara les emissions, les dades són de rècord. Sabem que el canvi climàtic que ja vivim només es pot resoldre així. Però a les eleccions això gairebé no té presència, es continua parlant d'un creixement que ens ha dut fins aquet precipici. La major part dels partits ja han demostrat que no reaccionen davant dels riscos que patim fins que és tard, necessitem la mobilització social. Necessitem que els moviments socials transformin les nostres societats creant els arguments, el convenciment i la democràcia que les eleccions no generen.

China, rival sistémico global o hacia un nuevo orden mundial compartido

Isidre Ambrós

Periodista. Analista especialitzat en Àsia-Pacífic i autor del llibre *La cara oculta de China*

China siempre ha fascinado a Occidente y a los occidentales por su lejanía, por sus dimensiones, por su cultura o por su lengua.

Siempre ha resultado ser un país enigmático, misterioso, que nos sorprende con algún secreto impensable. Una capacidad de sorpresa que aún mantiene hoy día y que nos lleva a la conclusión de que conocemos muy poco de ese país.

A modo de ejemplo:

-¿Cómo funciona la toma de decisiones en el gigante asiático? Pues la realidad es que lo desconocemos.

-Sabemos que el partido comunista está por encima del gobierno, pero no sabemos si las decisiones se toman por consenso o por unanimidad. Sí, hablan todos y decide su presidente, Xi Jinping, o no habla nadie y decide el líder supremo, o bien, hablan sólo los implicados en el tema y luego se toma una decisión.

Una vez dicho esto creo que ahora estamos en uno de esos momentos en que China atraviesa por una situación de enorme incertidumbre, como nunca se había encontrado el país desde la fundación de la república popular en 1949.

Sólo unas pinceladas para tener una idea de la magnitud de los problemas que afronta Pekin:

- El país ha permanecido cerrado prácticamente 3 años por la COVID-19
- La economía no arranca.
- Su principal aliado, Rusia, está enfrascado en una guerra con Ucrania.
- Y las relaciones con Occidente están bajo mínimos.

Con este horizonte, el mundo entero mira a China para intentar averiguar qué papel jugará en el futuro: si se aislará, si ejercerá de líder mundial o creará un nuevo orden internacional, compartiendo el poder.

Los antecedentes

Antes de responder a esta cuestión, deberíamos echar un vistazo a como estaban las relaciones entre Europa y China hace 30 años, y donde están ahora, para poder deducir por qué los chinos nos quitan el sueño y nos miran por encima del hombro.

A principios de los años 90, la UE representaba el 30% del PIB mundial y China no iba más allá del 2,5%,

En 2001 entró en la Organización Mundial de Comercio (OMC) y treinta años después, la zona euro representa el 17% del PIB mundial y China el 18%.

Si medimos en paridad de poder adquisitivo, las conclusiones aún son peores. China se ha convertido en la economía más grande del planeta, ya que supone el 23% del PIB global, EEUU el 18% y la Zona EURO el 13%

Unos cambios que tienen que ver con la ambición de China por recuperar el tiempo perdido: ocupar su lugar entre las grandes potencias y recuperar el estatus de “*Imperio del centro*” que tuvo hasta el siglo XIX.

Una ambición que proclamó Xi Jinping nada más asumir el liderazgo del PCCh a finales del 2012, cuando afirmó que pretendía “*el rejuvenecimiento de la nación*”, una expresión que en el imaginario chino equivale a señalar el retorno del Imperio del centro que las grandes potencias occidentales de la época le arrebataron en el siglo XIX. Una época que los chinos definen como “*el siglo de las humillaciones*” y tiene que ver con las guerras del opio, las pérdidas territoriales y la apertura de sus puertos a las potencias extranjeras. Una época en la que España, a través de su embajador, Bernardo de Cóloman y Cóloman, tuvo un papel fundamental en el fin de la guerra de los bóxers en 1901

Ahora bien, una vez dicho esto, hay que se1alar que China no lo tiene f1cil para convertirse en el “*impe-rio del centro del siglo XXI*”, debido a la gran cantidad de problemas que tiene encima de la mesa. Desde una enorme crisis de la vivienda a un alto endeudamiento, pasando por la modernizaci3n de su sistema productivo y una enorme crisis demogr1fica.

As3, por ejemplo,

- Su burocracia es enorme
- Hace un a1o el 40% de la poblaci3n viv3a con 1.000 yuanes al mes (140 d3lares o 125,5 euros)
- La creciente clase media ve como el d3a a d3a se le come los salarios
- Entre los j3venes el paro supera el 20%.
- La poblaci3n activa cae una media de 3,5 millones de personas por a1o en la 3ltima d3cada y representa el 63% de la poblaci3n.
- Y la cifra de nacimientos cae en picado. En 2022 nacieron 9,56 millones de beb3s, la cifra m1s baja desde 1950, frente a los 10,6 millones de 2021.
- En 2015, el proyecto “*made in China 2025*” preve3a el 70% de autosuficiencia en semiconductores para el 2025, una cifra inalcanzable hoy en d3a, ya que en 2020 la producci3n de chips fue de tan s3lo un 16%.
- Un retraso provocado por la falta de personal especializado, uno de los talones de Aquiles

del pa3s. En este sentido, destaca un informe del ministerio de Recursos Humanos y Seguridad Social y la empresa de comercio electr3nico Alibaba, que pone de manifiesto que el d3ficit de puestos de trabajo necesarios para la transformaci3n digital hasta 2025 se estima en 10 millones de personas. Un desequilibrio inquietante para un pa3s que aspira a ocupar el liderazgo tecnol3gico en el a1o 2035.

La incertidumbre pol3tica

A todos estos problemas se suma la incertidumbre pol3tica de desconocer por cuanto tiempo Xi Jinping dirigir1 el pa3s.

En marzo de este a1o 2023 fue reelegido para un tercer periodo de cinco a1os. No hay sucesor designado y seguramente se volver1 a presentar en 2027 para seguir hasta 2032, como m3nimo.

Algo que no se hab3a visto desde los tiempos de Mao y que puede

dar paso a que Xi se eternice en el poder o de un paso atr1s cuando lo estime oportuno. Una iniciativa que ha adoptado tras haber dinamitado el proceso de limitar a dos mandatos de cinco a1os la permanencia al frente del estado y la jubilaci3n obligatoria a los 67 a1os, con lo que se ha regresado a los tiempos de Mao.

Seguir el camino trazado

Al menos, as3 lo anunci3 Xi Jinping al empezar su segundo quinquenio, cuando proclam3 su voluntad de querer moldear el orden mundial y colocar a China como principal referente internacional

En este sentido, Xi fij3 el a1o 2020 para erradicar la pobreza, cosa que logr3 tras haber sacado de la miseria a 900 millones personas.

El presidente chino aspira a que para 2035 China se haya convertido en un pa3s de ingresos medios, de una sociedad acomodada y en un estado con un bienestar de calidad y un l3der tecnol3gico. Y que para 2049 -cuando se cumpla el centenario de la fundaci3n de la Rep3blica Popular- sea una superpotencia econ3mica y pol3tica, l3der en innovaci3n y nuevas tecnolog3as.

Pero a lo largo de estos a1os Xi tambi3n impuls3 una feroz represi3n en Xinjiang:

- Acab3 con “*el sistema de un pa3s, dos sistemas*” en Hong Kong, e implant3 la ley de seguridad nacional.
- Empez3 a presionar a Taiwan con continuas maniobras aeronavales

-Puso en marcha las nuevas rutas de la seda, terrestre y marítima, destinadas a promover el comercio y la cooperación

-Generó el Banco Asiático de Inversiones e Infraestructuras, presente en más de 100 países, para competir con el Banco Mundial y el Fondo Monetario Internacional

-Y tejó una tupida red de alianza con Rusia para cambiar las reglas de juego del orden mundial.

La pandemia y la guerra

Pero no todo salió bien. Estas estrategias se torcieron debido a la pandemia, primero, y a la guerra de Ucrania, después.

La COVID le dio la oportunidad a Pekín de impulsar “*la política de la mascarilla y de las vacunas*” donadas o enviadas a los países más necesitados, pero también provocó nuevos choques con Occidente, que acusó a China de ocultar información y se acabó volviendo contra el gigante asiático, que ha estado tres años aislado por su política de COVID-0.

En paralelo, la guerra de Ucrania ha creado una sensación contradictoria en China, ya que Pekín no ha condenado la invasión, a pesar de que atenta contra la integridad territorial y desestabiliza un país. Pekín insiste en culpar a la OTAN por querer modificar el equilibrio salido de la Segunda Guerra Mundial.

Un panorama, en definitiva, que ha permitido a Pekín hablar de seguridad a nivel global, lo cual constituye una pieza más en su plan de convertir a China en el nuevo imperio del centro.

Un proyecto que constituye la alternativa China a los planes de EE.UU. para controlar el Indo-Pacífico a través del AUKUS, el QUAD y ahora el IPEF (el Marco Económico para la Prosperidad del Indo-Pacífico), un plan ideado por Joe Biden para no perder el control de la región y aislar al gigante asiático. Un plan que plantea ofrecer un marco

de cooperación a sus socios asiáticos para asegurar el desarrollo, la competitividad y las cadenas de suministro.

Esa iniciativa es contraria a lo que propone Xi, que es defender el principio de seguridad indivisible, eficaz y sostenible, como oposición al principio de construir la seguridad nacional sobre la base de la inseguridad en otros países.

Chasco en el Pacífico Sur

La realidad, no obstante, es bastante tozuda, y en su primera oportunidad Pekín se ha llevado un chasco al fracasar su oferta de un pacto de seguridad y cooperación que China ofreció hace pocos meses a un grupo de 10 países del Pacífico Sur (Kiribati, Fiyi, Papua Nueva Guinea, Tonga, Samoa, islas Salomón, Vanuatu, islas Cook, y los estados federados de Micronesia), que había generado mucho recelo en EEUU, Australia y Nueva Zelanda.

Era un acuerdo a 5 años que incluía el acceso a los recursos marítimos y pesqueros, así como el posible envío de fuerzas de seguridad, entre otros asuntos. Sin embargo, ese grupo de países lo rechazó, recordándole que lo que preocupa a los países de esta región es el cambio climático o la marcha de la economía y el aumento de la inflación.

Una negativa, que refleja las dificultades y los recelos con los que puede tropezar Pekín a la hora de

recoger adhesiones a su iniciativa de seguridad global

Así pues, con todos estos mimbres todo parecería indicar que nos encaminamos hacia un nuevo orden mundial en el que China pretende tener un gran protagonismo. Una constatación indiscutible si se tienen en cuenta las magnitudes del país.

E igualmente parece indiscutible que la región del Indo-Pacífico asiático está destinada a convertirse en el principal campo de batalla entre las dos superpotencias por el liderazgo planetario.

Ahora bien, antes de terminar me gustaría señalar que considero que las aspiraciones chinas a liderar el mundo no deberían quitarnos el sueño. Lo que nos debe inquietar no es lo que puedan hacer los chinos, sino lo que debemos hacer nosotros para que no nos superen y nos impongan sus criterios.

Com pot afectar la salut del planeta a les malalties immunitàries?

La pèrdua de biodiversitat pot afectar la diversitat del nostre microbioma i tenir un impacte greu

“El deteriorament del medi ambient i del nostre entorn, és a dir, de la salut del planeta, pot tenir un impacte **més greu** del que imaginàvem fins fa poc, especialment pel que fa a les malalties immunitàries. En un article **publicat** a ‘Science Advances’, un estudi afirma que la pèrdua de biodiversitat pot afectar la diversitat del nostre microbioma”

La microbiota humana i la de l'entorn estan relacionades

Mireia Gascón, professora col·laboradora del màster universitari de Salut Planetària UOC-UPF-ISGlobal i investigadora d'aquest darrer centre de recerca, explica que hi ha **indicis** en aquest sentit. “El microbiota humà és el conjunt de **microorganismes**, que inclouen bacteris, fongs i virus, que conviuen amb l'organisme humà. Gràcies a aquests bacteris i a una **bona salut** de les poblacions d'aquests microorganismes, també **nosaltres** tenim una bona salut”.

La pèrdua de microbiota del nostre entorn natural -sòls, aigües, ecosistemes...- però, també podria suposar una pèrdua de microbiota del nostre organisme, explica Gascón” “L'estudi esmentat, de fet, mostra que la microbiota dels infants d'entorns més naturalitzats, amb més **zones verdes**, és diferent de la dels infants menys exposats a aquests entorns naturals, i que els primers tenen menys risc d'atòpia i malalties a la pell.

Hi ha processos que “**no són possibles sense aquests bacteris**”, afirma Gascón, com “digerir fibres o generar altres components que són fonamentals i útils perquè el nostre organisme funcioni”. A més, la microbiota, apunta, “**té un paper decisiu**” en l'estimulació de les defenses del cos, i alterar-les es relaciona amb “al·lèrgies, malalties autoimmunes i **càncer**”, entre d'altres.

La salut del planeta afecta directament la nostra

“”És per aquest impacte del deteriorament del medi ambient en els nostres organismes que els darrers anys ha augmentat **l'atenció a la salut planetària**, la relació entre la salut del planeta i la nostra. “”

Gestionar els hàbitats naturals i també els urbans

Per tot plegat cal gestionar bé el sòl i **no destruir** hàbitats consolidats que tenen el seu propi ecosistema, a més de reduir al màxim l'ús de recursos limitats. Pel que fa a les ciutats, és imprescindible **recuperar espais públics** per fer-los verds, però amb espècies que no requereixin gaire aigua, és a dir, adaptats al clima.

“Els qui prenen les decisions”, adverteix Mireia Gascón, han **d'incorporar l'eix de la salut** per tenir una visió “**des de totes les perspectives**”.

“Tradicionalment la biodiversitat s'ha relacionat amb ossos polars i balenes”, recorda Gascón, però “al jardí de casa meua, on tinc cucs, escarabats, aranyes, plantes diferents, ocells; al parc del costat de casa; al bosc que és una mica més lluny... Si aconseguim explicar per què és crucial, acabarem prenent decisions personals **mediambientalment sostenibles i saludables** en el nostre dia a dia”, rebla la investigadora.

Redacció.

MON PLANETA. (grup Mon)

22/04/2023

Links:

1-<https://services.hosting.augure.com/Response/cAyi0/%7B2c5e32ba-a185-4675-911e-660b3f055318%7D>

2-<https://monplaneta.cat/reportatges/competencia-bacteris-dels-nostres-intestins-beneficiosa-salut-15556/>

3-<https://monplaneta.cat/actualitat/la-flora-intestinal-ajuda-a-predir-la-mortalitat-en-adults-29099/>

4-<https://monplaneta.cat/medicina/microbioma-sa-millora-resposta-immunoterapia-melanoma-43223/>

5-<https://monplaneta.cat/actualitat/one-health-vital-conservar-biodiversitat-evitar-futures-pandemies-18690/>

Drets humans!... Doncs comencem a parlar dels drets a la salut

Entrevista a Sylvie Luzala. Periodista i activista congoleesa acollida a Catalunya en un programa de protecció. Entrevista per Josep Ramon Giménez

Sylvie Luzala és periodista de formació, però va decidir dedicar-se a l'activisme sobre els drets a la salut. Actualment és coordinadora de l'ONG congoleesa Étoile du Sud, establerta a la capital de la República Democràtica del Congo, Kinshasa, que també té delegacions a l'est del país, a la província de Kivu Nord, a Goma, Butembo i Beni o bé a la província de Katanga i altres zones de l'est. És a Catalunya acollida en un programa de protecció de defensors de drets humans de la Generalitat de Catalunya que gestiona l'ONG Associació Catalana per la Pau.

Dieu que treballem pels drets a la salut. Us limitem a la salut o també a altres eixos d'acció?

Aquests drets nosaltres els concebem en un sentit més ampli. La

salut, per nosaltres, no és només guarir de les malalties, sinó que és tota la vida d'una persona. Per exemple, una dona que ha de portar els fills a l'escola i no té diners per pagar les despeses, que pateix estrès i es posa malalta. Si hi reflexionem, veurem que la malaltia, d'entrada, la relacionem amb l'escolaritat dels seus fills, però és que tampoc no té un allotjament digne i arrossega altres problemes lligats a la pobresa. Aleshores, quan parlem dels drets a la salut també parlem de la salut psicològica, emocional, física... Tot això plegat. Perquè tot va lligat, quan parlem dels drets humans. I en tot el que fem tenim la dona en el centre i en les activitats que fem actuem sobre un feminisme transversal. Vivim en una societat patriarcal, on el centre l'ocupa l'home, i la dona està marginalitzada. També els infants estan entre els nostres objectius, sobretot a l'est del país, Kivu Sud i Kivu Nord, o bé a Katanga i altres llocs. Sobretot ens preocupen els infants aban-

donats, com els que han nascut d'una violació i que són rebutjats per les seves pròpies mares i per la societat. Els grups armats s'aprofiten d'aquesta situació i els prenen com a infants soldats. Aleshores, nosaltres ens dediquem també a formar aquests nens abandonats i a ensenyar-los un ofici, perquè surtin d'aquest cercle viciós del rebuig que han patit des de l'abandonament de la seva mare.

Si sou aquí acollida en un programa de protecció de defensores dels drets humans és perquè estàveu en perill al vostre país?

Sí, com a defensora dels drets humans jo he estat amenaçada diverses vegades, he tingut amenaces terribles, tres vegades detinguda i enviada a la presó. Altres vegades m'han amenaçat quan he volgut organitzar trobades de sensibilització o m'han interpellat per haver assistit a algun programa de televisió. Això m'ha traumatitzat i m'ha provocat frustració, perquè quan t'entrevisten a la televisió ja no saps què dir, si parlar sobre la realitat del que ha passat o disfressar la realitat. Això fa que treballem amb un estrès i una por permanents. A mi m'han entrat bandits a casa, m'han amenaçat de fer mal als meus fills si no aturava el que estava dient a la tele. Sol passar que si surts a la tele per criticar algun fet relacionat amb polítics o els mateixos polítics, aquests utilitzen pistolers captats entre la gent pobra per amenaçar-te, per coaccionar-te.

Així, si sortiu a denunciar qualsevol injustícia els poders polítics o econòmics recorren a la coacció per reprimir-vos?

Al nostre país el poder polític

està molt barrejat amb el poder econòmic, i quan un parla contra els governants apareix el revers de la medalla. Coaccionen els joves amb els quals treballem i fins i tot venen a les nostres oficines per amenaçar-los i crear mal ambient. Aquesta situació ens obliga a desplaçar-nos tots junts, en grup, per por a la inseguretat.

Conflicte armat i violència són conceptes diferents, tanmateix associats en el cas d'un conflicte armat. I podríem dir que al Congo el conflicte armat és històric.

El meu país va d'atrocitat en atrocitat. Recordem que en el període de la colonització la gent ja va ser massacrada pels colons belgues. I just després de la independència va caure a les mans del dictador Mobutu durant trenta-dos anys, i no es tenia dret a la paraula i qualsevol moviment d'oposició era reprimat fins a la mort. Només sortir de la dictadura arriben dues guerres gairebé seguides. En conseqüència, la població no va tenir temps de considerar-se ciutadana d'un estat. Al nostre país les armes sempre havien estat presents, la gent no sabia el que era la llibertat d'expressió. I una persona està feta per expressar el que pensa, si no, pateix un bloqueig en alguna part dins d'ella. I ara aquesta presència de grups armats, principalment a l'est del país, és com una continuïtat de la guerra, de la violència. Una violència que, com deveu saber, és l'instrument de les multinacionals. Elles armen aquests milicians per espoliar els recursos minerals. I quan arriben sobre el terreny, que no és un terreny buit, es troben amb nosaltres, els africans, que estem molt lligats a la terra. La gent no comprèn que després de vint-i-cinc anys els grups armats continuen matant i violant. Tanmateix, la gent segueix arrelada a la terra.

Així doncs, podem dir que el Congo no ha tingut un parèntesi de pau.

Molta gent ho diu, que des que ha

nascut no ha viscut cap període de pau. Passats vint-i-cinc anys de la segona guerra del Congo, no han conegut la pau. Per això es pot dir que la inestabilitat és crònica, i aquesta situació castiga l'economia del país, perquè en qualsevol moment tot pot capgirar-se. Qualsevol ciutat o poble de l'est del país, de sobte, pot patir una incursió de grups armats que ho destrueixen tot i que després provoquen el desplaçament de la població i la desolació que s'instal·la entre la gent.

Tot això passa sota la paradoxa d'un país molt ric en recursos i, tanmateix, una població molt pobre. Un territori molt ric en minerals per a l'alta tecnologia, explotat sota el terror dels grups armats al servei de les multinacionals camuflades darrere d'empreses subsidiàries. El que es coneix com la malaltia de la riquesa, dels minerals.

Sí, activitats il·legals d'explotació de recursos, que sovint les milícies els passen de contraban als nostres països veïns, principalment Ruanda, però també Burundi i Uganda, i acaben desestabilitzant el territori, empobrint i traumatitzant la població.

Aquests grups armats al començament, després del conflicte ruandès, eren grups rebels estrangers, però ben aviat es van convertir en bandits. Però des-

prés s'afegeixen al banditatge els Mai-Mai locals.

És increïble que els grups Mai-Mai -grups d'autodefensa que diuen lluitar per l'autonomia del poble congolès contra els rebels estrangers- s'afegeixin al mateix negoci de l'explotació il·legal dels recursos i a cometre actes de violència contra la població també.

Amb aquest context de conflicte gairebé quotidià, d'inseguretat, creieu que la violència ha esdevingut gairebé crònica?

La colonització va incloure dins d'unes fronteres moltes ètnies i confessions religioses, i això a la llarga comporta problemes interètnics i enfrontaments. I mentre aquestes comunitats estan lluitant, l'enemic aprofita l'ocasió per entrar en la lluita. A les portes de Kinshasa, els baiaka, un poble que es diu Liaka i un altre que es diu Leteke, han viscut anys en pau, barrejant-se fins i tot entre ells. I després d'uns anys hi ha hagut una guerra intertribal terrible. Es tallaven els caps... terrible, terrible. Hi ha hagut molts morts. Doncs el 2019 van arribar uns ramaders des d'algun lloc de l'est fent camí amb les seves vaques. Ells deien que eren bona gent, que havien fugit de la guerra al seu territori amb els seus animals i que només buscaven terra on poder alimentar-los i alguna feina per fer. I se'ls va acollir. Els uns van anar

amb els liaka i els altres amb els leteke. Això va ser el 2019. Doncs el 2022 van declarar la guerra als seus acollidors! Tres anys només des que s'hi van instal·lar! Els liaka i els leteke no acabaven de comprendre com era possible que la gent que ells havien acollit els declarés la guerra. Els grans sociòlegs i experts van dir que aquesta manera d'actuar era la mateixa que feien a l'est del Congo els ruandesos, que aquesta era la seva estratègia per penetrar i apoderar-se del territori. Es podria dir, doncs, que els rebels que venen de Ruanda, ja són a les portes de Kinshasa. Els ruandesos utilitzen aquest recurs: fan servir arguments religiosos, parlen de la fraternitat, afirmen que ens hem d'ajudar, i miren de convèncer els caps polítics i religiosos del poble per penetrar en un territori. Però, a més, la corrupció ha guanyat el cor dels congolesos fins al punt que poden vendre's la meitat del país a causa dels interessos personals. Crec que cadascú vol viure el moment, perquè no sap què pot passar demà. I els caps religiosos i tradicionals són a la base de tot el que passa al nostre país. Especialment a l'est, als Kivu, la influència dels pastors religiosos és molt gran. I entre ells i els caps tradicionals tenen controlada la comunitat, fins i tot en l'aspecte polític.

A més, cal assenyalar que polítics, exèrcit i fins i tot les forces de l'ONU, la MONUSCO, cometen il·legalitats i actes de violència, com ara les violacions de dones i joves. Com és, però, que la societat civil es manifesta per fer fora del país la MONUSCO?

És que la MONUSCO fa més de vint anys que va arribar per estabilitzar el Congo i s'ha mostrat incapaç de fer-ho, tot i disposar d'armes sofisticades i drons. A més, s'han donat casos d'implicació de membres de la MONUSCO en operacions il·legals i en violències contra les dones. Per això la gent ja està cansada i vol que se'n vagi del país. Com els grups locals d'autodefensa, els Mai-Mai,

que en un temps la gent va pensar que es jugaven la vida per protegir de la violència la població. Però després s'ha vist que també començaven a fer el joc brut i a corrompre's. Deixeu-me dir que a través d'un projecte amb l'ACP (Associació Catalana per la Pau) hem format uns brigadiers, agents per la pau, i s'hi han creat comitès per la pau. Doncs aquests comitès han descobert que dins de camions de la MONUSCO hi havia armes amagades. Els membres d'organitzacions humanitàries no poden controlar aquestes actuacions il·legals. Aleshores, la gent se n'assabenta i comença a preguntar-se sobre qui està alimentant d'armes els grups armats, que romanen tant de temps dins de la selva, i corre la veu que membres de la MONUSCO estan fent negoci. Com també la gent pensa que aquesta guerra és un negoci de la comunitat internacional, en què estan implicades les principals potències.

I tampoc s'accepta la complicitat internacional amb el tràfic de contraban dels minerals congolesos amb Ruanda.

Clar, i que es digui que Ruanda és el primer exportador de coltan o d'or, quan no en té una sola mina. I agents de la MONUSCO, que fan el servei de transportar aquests minerals amb petits helicòpters.

Hom podia haver esperat que el govern de Tshisekedi controlaria millor la violència i la corrupció, però no és així.

En el temps de Kabila hi havia molta corrupció, inseguretat, l'enriquiment il·lícit de grups de persones. Cert. Però amb Tshisekedi és pitjor. D'entrada, ell ha portat el seu clan d'amics de la diàspora. Gairebé tots els que s'han fet càrrec de ministeris o empreses públiques són els seus amics de quan ell estava a Bèlgica, i que mai havien treballat al Congo.

Des de fora fa l'efecte que la RDC és un estat ingovernable.

És veritat, em sap greu, és el meu país, no en vull vendre una mala imatge. Però fins i tot en termes econòmics, on s'han aplicat receptes en les empreses públiques per reflatar l'economia i millorar la vida de la gent, però després acaba tot repartit entre un clan d'amics... Sí, hi ha aquesta gent que comet aquestes corrupteles, mentre altra gent mor a l'est del país.

Podríem pensar que l'esperança del canvi pot adquirir força de la mà de moviments de joves com Lucha, a Goma, i Filimbi a Kinshasa?

Sí, Lucha o Filimbi són moviments que tenen com a objectiu millorar les coses, sobretot a la part est, però com ja us he dit, la corrupció és tan alta que, a més de partir detencions i maltractaments, també ha treballat estratègies des del poder polític per apaivagar aquests moviments i rebaixar el seu activisme.

Pel que respecta a la dona, la violència de gènere a la RDC i, sobretot als Kivu, és alarmant, tant pel que fa a l'acció dels grups armats com a la violència masclista estructural de la societat.

De fet, la dona és la més vulnerable, la més exposada de la nostra societat, perquè ja en el si de la família, néixer nena és un problema. En la tradició ja es banalitzava el fet de ser del gènere femení. I la nena va creixent amb aquesta estigmatització. Si després neix un nen, ell serà el que s'escolaritzarà prioritàriament, perquè ell portarà el cognom de la família quan es casí. En canvi, la nena, potser cap als catorze anys, la poden entregar a algú per tenir fills, i més tard s'haurà de preocupar de l'alimentació dels fills. Després, corre el risc que la puguin violar i quedar embarassada; i si té un fill nascut de la violació, l'acusaran de ser una vergonya per a la família i la repudiaran. Així doncs, aquesta dona, des del seu naixement, està condemnada a ser vulnerable. Llavors, els agressors s'adonen de la vulnerabilitat d'aquestes dones i les trien per violar-les, perquè són homes sense cap sentit de la moral.

Per això és tan important la sensibilització sobre els drets de la dona.

Efectivament, i la família sap que si envien aquesta dona a buscar menjar tota sola o a fer-se càrrec de feines en llocs solitaris, corren el risc que la violin. I, tot i això, ho continuen fent, perquè pensen que la dona ha nascut per ser servil, per tenir fills i alimentar-los, i consideren que no té cap altre dret com a dona. I aquestes do-

nes que han patit una violació són les que repudia la societat.

A més de la violació, cal considerar la violència basada en el gènere.

Sí, és clar, aquesta desigualtat entre la dona i l'home i la masculinitat socialment acceptada fa que la mateixa dona pensi que no té drets. I degut a la desigualtat, es normalitza el maltractament de la dona, influeix en la desigualtat quant a la pàtria potestat en les separacions dels matrimonis, en les herències, o en la propietat de l'habitatge quan el marit l'abandona.

Tanmateix, cada cop hi ha més dones empoderades. Cada cop hi ha més dones organitzades i activistes que lluiten contra la impunitat del masclisme estructural.

Sí, cada cop hi ha més organitzacions femenines que són capaces de progressar en la lluita per l'equitat de gènere. Ara és més fàcil que les dones surtin a la tele i diguin les coses pel seu nom, amb claredat, sobre la justícia fora i dins de les famílies. També és cert que hi ha qui menysté les dones que es mobilitzen, tot dient que la tradició és la tradició. Malgrat això, en els darrers deu o quinze anys hi ha més activisme pels drets de les dones i la situació va millorant al Congo.

Abans d'acabar, em podeu dir com penseu que us anirà tot plegat quan torneu a casa vos-

tra després d'aquest parèntesi d'acollida temporal a Catalunya?

De moment, aprofito aquests mesos per participar en experiències amb grups feministes i igualment amb altres defensores. Comprenc el que elles viuen en el seu país, com ara les que he conegut de Colòmbia. Amb elles parlo sovint sobre el seu país, on també hi ha conflicte amb els grups armats. Són experiències que compartim sobre la recuperació de les seves terres enmig dels combats, les lluites que hi ha. Això és cert, però en el meu país potser el context és diferent, perquè tenim inseguretat, fins i tot a les grans ciutats com Kinshasa. Des d'aquí continuo pensant que en el meu país no hem de perdre l'esperança, que podem tenir força per fer front a les forces polítiques que alimenten la tensió i capten els joves. Penso en els escolars que es desplacen a peu de nit, perquè el transport és difícil. Tot això em passa pel cap. I reconec que ara tinc un bagatge més gran, des que vaig venir acollida aquí, perquè he adquirit més coneixements i estratègies de lluita. Després de parlar amb una acompanyant que tinc sobre l'activisme de la dona catalana, m'he adonat que la lluita no és solament de la dona congoleesa, africana, sinó també de la dona d'aquí, la dona dels països que veiem que són pròspers, i que estan lluitant per la dignitat de la dona. Segurament això continuarà i un dia aconseguirem canviar el patriarcat. Això m'encoratja.

ARTeneu: un projecte social necessari

Direcció i coordinació de l'ARTeneu

Quan la discapacitat entra a la teva vida es presenta tot un repte; pels pares, pels germans, la família en general i tot el teu entorn.

Els psicòlegs defineixen el procés d'adaptació a aquesta nova situació com un procés de dol i és que és tot un aprenentatge amb totes les fases de negació, tristesa, ira i finalment acceptació.

El projecte ARTeneu vol donar una resposta a alguns dels reptes i noves necessitats que apareixen. A través de l'art i de les relacions personals que tanta falta ens fan a tots plegats, som un espai actiu i creatiu on les persones amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE) i les seves famílies se senten com a casa i troben el seu espai de creixement artístic i personal.

Per aconseguir aquests objectius, deixem de banda les discapacitats i ens centrem i potenciem les capacitats de cada persona que massa sovint es troben invisibilitzades. I, és que som tan capaços quan fem allò que ens agrada i amb qui ens agrada!

A grans trets, el projecte ARTeneu es defineix com:

un espai actiu i creatiu per a infants i joves amb necessitats específiques de suport educatiu situat a l'edifici modernista de la Casa Taulé de Sabadell.

ARTeneu té la missió de crear un bon entorn pel desenvolupament de les persones de 4 a 18 anys, i per això, millorar-ne les

oportunitats i qualitat de vida, seva i de la seva família.

Les activitats i serveis que promou fomenten la **creativitat** i el **lleure** perquè així siguin útils per un **creixement de qualitat** i fer front a les diferents problemàtiques les quals els dificulta l'aprenentatge, l'autoestima i les relacions socials.

L'equip d'ARTeneu està format per professionals especialistes i amb experiència contrastada treballant amb infants i adolescents. ARTeneu està configurat per un equip on tothom es senti bé i ens puguem ajudar.

La proposta d'ARTeneu inclou un conjunt d'activitats, les quals poden adaptar-se a les diferents idiosincràsies individuals. Sempre intentem adaptar-nos i valorar quina opció encaixa més a cada infant o jove i a cada família en funció de la situació que ens plantegeu i sobretot tenint molt present els interessos i aptituds de cada persona. Cal pensar que hi ha una activitat adequada per a cada una d'elles.

El curs que ve continuarem amb les **activitats artístiques** que hem estat fent aquest any (dan-

sa, teatre, música i arts plàstiques) i les noves activitats (robòtica educativa, hort urbà, marxa nòrdica, espai multisensorial i l'espai família amb tallers i xerrades participatives) però també incorporarem un nou espai terapèutic amb la voluntat de poder donar una atenció integral als nostres alumnes. Així, oferirem el servei de logopèdia, psicologia, psiquiatria i fisioteràpia seguint el nostre objectiu de situar les persones en el centre i cuidar-les des de tots els angles possibles.

Totes les activitats per infants i joves estan agrupades en les següents franges d'edat: 4-7 anys, 8-12 anys, >13 anys, >18 anys. Continuarem amb una proposta d'horaris d'entre les 17 h i les 20 h i ampliarem els espais amb un nou espai multisensorial i també disposarem de nous tallers inclusivament (4 a 12 anys) i creatius (>13 anys).

Explicació de les diferents activitats que s'ofereixen: activitats artístiques:

Arts Plàstiques

En aquest espai proporcionem als infants les capacitats de mirar, produir i relacionar-se amb

allò que anomenem llenguatge visual i plàstic. La pràctica del dibuix augmenta la imaginació espacial, ja que ens ajuda a transformar a un espai de dues dimensions allò que veiem amb un volum. Treballem el dibuix i la pintura, utilitzant diferents materials i amb l'aprenentatge del traç, el color, el moviment i el collage, a través de la imaginació, l'observació i la creativitat.

Dansa

En aquest espai fem exercicis d'expressió corporal amb música, per treballar i aprendre de forma divertida i imaginativa, fent . Tot aquest conjunt d'exercicis ens ajuden a millorar la integració sensorial i emocional.

Música

La música forma part del nostre creixement i desenvolupament vital, proporcionant a cada persona una musicalitat innata. S'utilitza la música i els seus elements (so, ritme, melodia i l'harmonia), el joc, els contes, la veu, la improvisació, el moviment, etc., per despertar aquesta musicalitat i afavorir la seva expressió i comunicació. Treballem des d'una perspecti-

va lúdica, participativa, activa, i fent ús d'instruments senzills de percussió, com els xilòfons, metal·lòfons, carillons, etc.

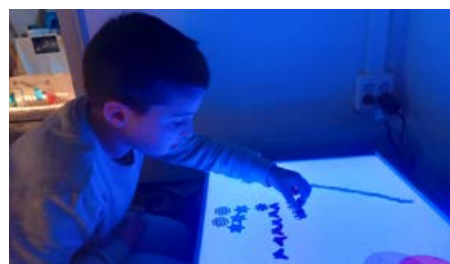
Teatre

Un espai on utilitzar les tècniques teatrals com a eina d'aprenentatge, on explorar els sentits, despertar i gestionar emocions i a on potenciar l'empatia i el treball en equip. Un espai on jugar amb la veu, el cos, l'imaginari, el ritme, la improvisació... I on aprendre a conèixer qui som, a tenir més confiança i a descobrir com ens relacionem amb l'entorn.

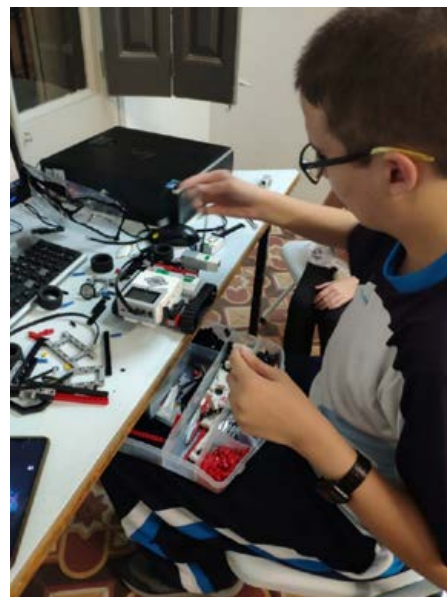
Explicació noves activitats

Espai Multisensorial

És un espai que convida a tots els infants a moments de gaudi, d'interacció, de benestar, de calma... tant amb els altres infants, així com amb els materials dissenyats de caràcter tecnològic (de tipus dolç) i quotidians. És un espai creat amb la finalitat que l'infant explori, manipuli, descobreixi, imagini... posant en joc tots els sentits d'una manera vivencial, on l'acció de l'infant i la conquesta dels nous reptes suposen una eina cabdal per continuar creixent.

Robòtica Educativa

L'activitat de robòtica educativa d'Arteneu serà a través de la construcció de logos amb peces de LEGO (LEGO WeDo i LEGO Mindstorms) de manera lúdica, impulsant així la creativitat, la confiança i l'autoestima. Atendrà a dues franges d'edat; de 8 anys a 12 anys i de 13 anys a més de 18 anys. Els grups estan configurats per un màxim 8 infants. Cada sessió seria 1 h i 15 minuts, una vegada a la setmana.

Hort Urbà

En el curs anterior, molts dels infants i joves d'ARTeneu portaven la cura de les plantes del pati-cafeteria. Es va poder com-

provar que l'activitat de cura de les plantes i/o jardineria és una activitat que els relaxa i té un impacte psicoemocional molt positiu (com l'autoestima, sentiment d'utilitat, autogestió, empatia i compromís).

Enguany hem fet una distribució de plantes pels balcons i al Pati de la Casa Taulé. Les plantes a tenir cura són aromàtiques i horta a fi d'estimular els sentits d'infants i joves. Atensem a totes les franges d'edat que hi vulguin participar i treballem la cura de les plantes des del disseny, viver fins a la plantada i cura pel creixement. També es plantegen tallers/activitats artístiques relacionades amb el coneixement i cura de les plantes a cultivar.

L'hort urbà d'ARTeneu forma part de la diversificació i formats per l'estimulació cognitiva amb l'objectiu de fomentar el procés i descoberta del creixement i cura de les plantes, la responsabilització i la sensibilització al medi ambient. En l'àmbit psicoemocional té diferents objectius com: relaxació, empatia, autoestima.

Espai famílies

Enfocada a les famílies dels infants i joves i té l'objectiu de conèixer i compartir els reptes que es van plantejant en un pla quotidià, social i intern a la família. S'atén a dues àrees; espai pel coneixement (xerrades participatives amb especialistes) i espai per obtenir eines per les relacions familiars (per exemple; taller per treballar la gestió emocional mitjançant

literatura infantil i juvenil, taller de com parlar als infants, taller sobre la disciplina positiva, entre d'altres).

Marxa Nòrdica

És una activitat física que consisteix a incorporar els bastons al patró de marxa atlètica per tal d'afavorir l'impuls cap endavant. L'activitat s'emmarca en ser segura, eficaç i equilibrada que treballa tot el cos amb l'objectiu de millorar el benestar físic i emocional. No té cap intenció en incloure la competitivitat en l'activitat sinó gaudir del procés de portar-la a terme als rodals i altres espais naturals del voltant de la ciutat.

És una activitat duta a terme conjuntament amb l'experts de la UES (Unió excursionista de Sabadell). Els beneficis més directes i que s'han pogut comprovar al llarg de diferents experiències és que ajuda a prevenir la depressió i millora l'estat psicossocial, a part, millora la qualitat de vida i la capacitat funcional.

Veureu que totes les activitats tenen una durada diferent des de 45 minuts a 1 hora i mitja. Totes les disciplines artístiques són dirigides pels diferents especialistes i els espais són supervisats i conduïts pel nostre equip de monitors. En aquests espais els monitors cada setmana fan una proposta diferent. Podran gaudir dels di-

ferents espais que tenim (espai de jocs, espai de lectura...). En aquests espais, els infants i joves també podran proposar coses que els interessin/motivin/preocupin i treballar-les amb els respectius monitors.

ARTeneu també ofereix casals d'estiu i de Nadal. Enguany del 26 de juny al 28 de juliol, ARTeneu esdevé el CRIC TUTTI FRUTTI, un circ ben especial on totes les fruites hi tenen lloc. El circ és una art escènica configurada per diferents espectacles com els; acróbates, malabaristes, pallasos, mags, també es barregen amb la música, dansa i teatre i finalment, hi ha tot un conjunt de personatges molt pintorescs.

El circ és un art alegre que en molts casos s'ha utilitzat per millorar l'estat anímic, com també un art que estimula la creativitat i la perseverança. És per això que la temàtica del circ és ideal perquè sigui l'eix conductor del casal d'estiu de l'ARTeneu.

Desitgem que el projecte ARTeneu, com a projecte viu que és, creixi i ens acompanyi en les nostres inquietuds i desitjos.

La transición energética: contenidos y obstáculos

Enric Prat Carvajal
Historiador y profesor del Barcelona Program for
Interdisciplinary Studies (BaPIS) de la Universitat Pompeu Fabra

La transición energética es urgente. Debe hacer frente al agotamiento de las fuentes energéticas no renovables (carbón, petróleo, gas natural y uranio), al grave problema del calentamiento global del planeta provocado por la creciente emisión de gases de efecto invernadero y a la peligrosidad de la radioactividad que se emite en todas las fases del ciclo del combustible nuclear. Para poder superar estos problemas, la transición energética debería consistir en la sustitución de las fuentes energéticas no renovables por las renovables, la eficiencia energética y la reducción drástica del consumo energético.

El proceso de transición energética está siendo cada vez más conflictivo porque se han expresado ideas y propuestas divergentes y existen intereses económicos y políticos contradictorios. En ese sentido, conviene tener en cuenta los obstáculos que hay para que pueda avanzar esa transición, destacando entre ellos la oposición de las grandes empresas energéticas y diferentes gobiernos al proceso de sustitución de las fuentes energéticas fósiles y de la energía nuclear, y las resistencias al despliegue en

el territorio de infraestructuras de energías renovables.

Las energías fósiles

Se pueden formular las siguientes críticas al uso de las fuentes energéticas fósiles:

- 1) Las existencias de carbón, petróleo y gas natural son limitadas. Como se han utilizado de manera continuada y creciente en los procesos de producción industrial y en los vehículos de combustión interna de gasolina y gasoil, se prevé su agotamiento durante el siglo XXI.
- 2) Se ha producido un incremento progresivo de la inversión de capitales y de la energía que se necesitan para extraer los combustibles fósiles como consecuencia de las dificultades cada vez mayores de acceso a los yacimientos, lo cual

ha supuesto un aumento del coste de su producción.

3) El carbón, el petróleo y el gas natural son los principales causantes del calentamiento global, debido a las enormes cantidades de gases de efecto invernadero que se han emitido a la atmósfera por la quema de esos combustibles fósiles. Las consecuencias están siendo desastrosas (aumento de las olas de calor extremo, de las sequías, de la desertización y de los incendios, deshielo de los glaciares y de los casquetes de hielo polar, incremento de las inundaciones y del nivel del mar...).

4) El transporte de energías fósiles es muy peligroso. De hecho, ya se han producido decenas de accidentes muy graves de barcos petroleros, en plataformas petrolíferas, en oleoductos y en gaseoductos. Además, estas infraestructuras presentan problemas de seguridad muy relevantes por la posibilidad de que sean atacadas.

Hay diferentes obstáculos en el proceso de sustitución de las fuentes energéticas fósiles. Por una parte, el porcentaje que aportan los combustibles fósiles al total de energía primaria que se consume en el mundo sigue siendo muy elevado: un 84,3% en el 2018. Además, la aportación de las energías renovables a la energía primaria

que se consumía en 2018 era insuficiente: un 11,4%. La aportación de la energía nuclear en aquel mismo año se situó en el 4,3%¹.

Por otra parte, las grandes empresas energéticas (privadas y públicas) siguen explotando los yacimientos de carbón, petróleo y gas natural existentes e impulsando la extracción con nuevas técnicas (fracturación hidráulica, plataformas de perforación en el mar...) y la construcción de nuevos oleoductos y gaseoductos. Estas empresas no se resignarán a perder sus inversiones ni tampoco a no utilizar las reservas de combustibles fósiles que poseen. Para evitar la catástrofe climática, los gobiernos deberían suprimir las exenciones fiscales a las empresas de energías no renovables y las multimillonarias subvenciones al consumo de combustibles fósiles, cancelar todos los permisos de perforación y de construcción de oleoductos y gasoductos, y prohibir el uso de las reservas existentes de combustibles fósiles.

La energía nuclear

Como se ha comentado, el porcentaje que aportaba la energía nuclear al total de energía primaria consumida en el mundo en 2018 era del 4,3%. Por lo tanto, parece factible prescindir de la energía nuclear. El problema es que hay un conjunto de países altamente dependientes de ese tipo de energía. Según el Organismo Internacional de Energía Atómica (OIEA), los porcentajes de participación

de la energía nuclear en la generación de electricidad en diciembre de 2018 eran los siguientes (solo se relacionan los países con los porcentajes mayores): Francia (71,6%), Ucrania (55,1%), Eslovaquia (54%), Hungría (50%), Bélgica (49,9%), Suecia (39,6%) y Eslovenia (39,1%).² Además, los gobiernos de China, India, Turquía y Francia anunciaron en 2021 un mayor desarrollo de la energía nuclear, argumentando que con su desarrollo se podrá reducir el uso de energías fósiles.

A la energía nuclear de fisión se le pueden plantear las siguientes críticas:

1) Las centrales nucleares producen electricidad a partir de la energía que se libera por la fisión del uranio-235 en los reactores nucleares. Pues bien, el mineral de uranio es un recurso natural finito. Se prevé que durante el siglo XXI se producirá su agotamiento progresivo.

2) En todas las fases del ciclo del combustible nuclear (minas de uranio, transporte del uranio, edificios de enriquecimiento y producción del combustible, reactor, sistemas de refrigeración de las centrales nucleares, plantas de reprocesamiento de los residuos radioactivos, transporte y lugares de almacenamiento de esos residuos) se emite radiactividad al medioambiente, cuya acumulación puede tener unos efectos muy graves en la salud de las personas (mutaciones genéticas, cánceres...).

3) El transporte del mineral de uranio y de los residuos radioactivos es peligroso y las centrales nucleares no son seguras, como lo demuestran los accidentes que produjeron en las centrales nucleares de Chernóbil, en la URSS (1986) y Fukushima, en Japón (2011). Los residuos de alta intensidad (esencialmente el combustible gastado en los reactores), que son depositados en las “piscinas” de las centrales nucleares y en almacenes construidos para albergarlos, dejan un legado tenebroso a las futuras generaciones, ya que su actividad perdura durante miles de años.

4) Hay una relación directa entre el uso civil y militar de la energía nuclear porque en los reactores nucleares se obtiene plutonio-239, un componente esencial de las bombas nucleares. Además, tener centrales nucleares y depósitos de residuos nucleares incrementa la inseguridad ya que pueden ser objetivos militares en una guerra.

5) El coste de producción de energía nuclear ha sido creciente, sobre todo por las medidas de seguridad que los gobiernos tuvieron que imponer tras los accidentes nucleares. Actualmente, el coste

(1) BP Statistical Review of World Energy 2019. <https://www.bp.com/content/dam/bp/business-sites/en/global/corporate/pdfs/energy-economics/statistical-review/bp-stats-review-2019-full-report.pdf>

(2) <https://energia.gob.es/nuclear/Centrales/Mundo/Paginas/participacion.aspx>

de la electricidad generada por las centrales nucleares es cuatro veces más elevado que la que se obtiene de las energías renovables. Si la energía nuclear subsiste, es gracias a las subvenciones públicas que recibe.

Las energías renovables

Como se ha informado, las energías renovables aportaban en el 2018 el 11,4% al total de energía primaria que se consumía en el mundo (6,4% la hidráulica y 5% la solar y la eólica).

El desarrollo de la energía hidráulica se topa con el problema de la escasez de agua en regiones y países del mundo que padecen las sequías y la desertización. Los efectos del cambio climático han contribuido a agudizar y extender territorialmente este grave problema.

El coste de la instalación de placas solares fotovoltaicas se ha ido reduciendo y se han producido mejoras sustanciales en la capacidad de almacenamiento de la energía solar. Por esas razones, es posible y deseable un despliegue masivo de placas solares fotovoltaicas en los tejados de las casas y de los edificios, impulsado por las comunidades energéticas que se vayan formando. Ahora bien, como ha señalado Antonio Turiel, “la fabricación de paneles fotovoltaicos requiere materiales escasos” como la plata, que “es necesaria para las conexiones con las células de silicio”. Por ello, Turiel llega a la conclusión de “que la escasez de plata”, que podría agotarse en un par de décadas, “es uno de los grandes factores restrictivos de la tecnología fotovoltaica”.³

La energía eólica tiene un gran potencial de desarrollo, pero en la actualidad su despliegue está suponiendo un gran consumo de combustibles fósiles. Hay que tener en cuenta que los mástiles de los aerogeneradores son estructuras de hormigón armado. Pues bien, como ha señalado Antonio Turiel, “aparte de la cantidad de com-

bustibles fósiles requerida para fabricar el cemento y el acero, se consume una gran partida de estos en los camiones que se usan para transportarlos hasta el lugar de la instalación, en las excavadoras que allanan el terreno y excavan los cimientos, en las hormigoneras donde va el cemento y en las grúas que se requieren para subir las estructuras y bombear el cemento”. Además, hay que considerar “el coste energético y, en particular, de energías fósiles del desmantelamiento de los parques eólicos.”⁴

En fin, otro de los obstáculos al desarrollo de las energías renovables ha sido las múltiples resistencias al despliegue en el territorio de infraestructuras de ese tipo de energías. En diferentes lugares del mundo, se han expresado críticas y se han realizado acciones de protesta por la instalación de esas infraestructuras, alertando que causan un impacto negativo en la biodiversidad y en parajes naturales de alto valor paisajístico. Ante ello, parece evidente que convendría pactar su despliegue entre las administraciones públicas y las organizaciones representativas de los territorios con el objetivo de minimizar al máximo su impacto medioambiental.

<https://www.eulixe.com/articulo/reportajes/transicion-energetica/20201127060522021659.html>
Transició energètica

<https://www.energiaestrategica.com/iea-afina-su-discurso-sobre-la-transicion-energetica-para-no-perder-terreno-en-el-escenario-global/>
fossil or renovables

<https://elcomercio.pe/lima/sucesos/derrame-de-petroleo-en-ventanilla-ancon-tardaria-al-menos-tres-semanas-en-limpiar-sus-12-playas-afectadas-repsol-refineria-la-pampilla-nndc-noticia/>
Vessament de petroli

<https://www.catalunyapress.cat/texto-diario/mostrat/3115750/qui-haur-pagar-nou-impost-sobre-emissions-co2>
Contaminació urbana

<http://val-ocio.levante-emv.com/economia/2021/10/12/crece-temor-inflacion-elevada-primavera-58277686.html>
Extracció petroli

<https://www.verificat.cat/fact-check/la-xina-no-te-la-tecnologia-per-reciclar-el-100-dels-residus-perillosos-generats-a-les-seves-centrals-nuclears>
Central nuclear

<https://www.verificat.cat/fact-check/la-xina-no-te-la-tecnologia-per-reciclar-el-100-dels-residus-perillosos-generats-a-les-seves-centrals-nuclears>
Horts solars

<https://postgradoingenieria.com/que-es-parque-eolico/>
Parc eòlic

(3) Antonio Turiel, *Petrocalipsis. Crisis energética global y cómo (no) la vamos a solucionar*, Madrid, Alfabeto, 2020, pp. 110-111.

(4) Antonio Turiel, *Petrocalipsis. Crisis energética global y cómo (no) la vamos a solucionar*, Madrid, Alfabeto, 2020, pp. 100-101.

Aquesta foscor en què confio

Recopilació dels darrers escrits d'en Joan Casañas a càrrec d'en Joan Albert Vicens

PRESENTACIÓ

En Joan Casañas i Guri (1936-2020) va ser un lluitador per la justícia i la solidaritat, emprenedor en les causes de cooperació i de transformació social, sacerdot vinculat a Agermanament i alineat amb la teologia de l'alliberament durant la seva etapa a Xile els anys posteriors a 1963. A Catalunya va treballar de valent, des d'Agermanament, per ajudar els xilens sota la dictadura de Pinochet i aconseguir l'acollida de famílies xilenes. Va ser un incansable activista per la justícia social, fundador de la secció catalana de Cristians pel socialisme, vinculat a entitats sabadellenques com Drapaires d'Emaús i Càritas, i cofundador de la **Lliga dels Drets dels Pobles**. A més del seu compromís religiós i com a activista social, Joan Casañas va ser un destacat escriptor i poeta.

A títol pòstum la família va vo-

ler recollir els seus darrers escrits recopilats pel filòsof sabadellenc, Joan Albert Vicens, i editats per Editorial Claret, amb el llibre “Aquesta foscor en què confio”.

DEDICATÒRIA D'EN QUILO MARTÍNEZ

En Quilo Martínez, xilè d'origen i arribat a Sabadell de la mà d'en Joan Casañas, amb qui l'hi unia una gran amistat, ha volgut dedicar unes paraules a tall de presentació del llibre pòstum de qui fou el seu amic i referent.

Estem davant del darrer llibre de Joan Casañas. És el que ens deixa, les seves notes últimes, que gràcies a l'editorial Claret (2023) i al seu editor, Joan Albert Vicens, arriben fins a nosaltres amb la pulcritud que el mateix autor hauria esmerçat en l'empresa.

Llegir Joan Casañas no és fà-

cil, cada paraula compta. No deixa ningú indiferent i ens obliga a pensar, a anar més enllà del que veiem a simple vista. A entrar dins de nosaltres mateixos. A buscar en la foscor que ens envolta i descobrir els nostres dubtes del camí i les motivacions que ens fan moure en la direcció escollida.

És un llibre, el de Joan Casañas, que, als qui l'hem conegut, lògicament no ens sorprèn. L'editor diu que “el lector hi trobarà un recull de textos teològics, poemes i anotacions del final de la vida, que manifesten la mirada profunda, crítica, actual i sensible de Joan Casañas sobre els darrers ressorts que mouen l'existència humana”. És veritat, però jo hi afegiria que si el lector s'atura i reflexiona sobre què ha llegit, trobarà aquí també un camí nou per descobrir la seva pròpia veritat, i per saber si el seu caminar és el correcte o no i

quin és el veritable motor que el mou. S'aproparà així a la recerca comuna, constant en Joan Casañas, del misteri de l'Inefable.

Compromès amb els més pobres, la visió teològica de Joan Casañas sempre va mirar cap als qui pateixen, i el seu esperit crític va estar sempre present en els seus escrits, qüestionant fins i tot la mateixa església. Així coincidia amb Marcel Légaut dient que *“la majoria de comunitats cristianes i de religions institucionalitzades, en comptes d'afavorir, com caldria que ho fessin, una experiència espiritual profunda, l'han feta difícil o impossible, reemplaçant-la per l'ortodòxia (la llista de coses a creure), els preceptes (la llista de coses a fer... o a evitar), l'obediència a la jerarquia (és més segur!) i algunes devocions per a la consolació del cor”*.

Al llibre, el mateix autor ens diu: *“Tafaner de l'esperit, com soc, vull saber que pensen, senten i diuen la gent que s'ha jugat la vida per canviar les estructures criminals de la societat» i afegeix «no em fio de cap experiència de transcendència que no*

brolli de la feina històrica d'alliberar els explotats”.

Els que vam tenir la sort de conèixer-lo de prop, trobarem aquí el Joan Casañas de sempre: reflexiu, contemplatiu, crític i cercador infatigable del veritable sentit de les coses. A més d'un li pot sorprendre descobrir la seva faceta poètica. En veritat a ell sempre li va agradar la poesia; deia que si es contemplava bé l'univers tot era poesia, per això, com si llegís un poema, gaudia de la contemplació de la natura, li encantava la rosada dels matins de l'hivern xilè, el silenci dels boscos, la solitud de les muntanyes, el sentit ocult darrere de cada fulla caiguda dels arbres a la tardor. L'autor preferit, sens dubte Màrius Torres; però era un lector infatigable de qualsevol llibre de poesia que li arribés a les mans.

A l'apartat de pensaments i de poemes del llibre hi trobem una invitació a la reflexió. Són frases breus sobre les quals val la pena aturar-se un moment, o potser més.

És interessant captar la profunditat que expressa en la seva

recerca constant:

*“M'he somniat buscant-te en una cullerada d'aigua,
i he despertat a l'alba amb una nova set.”*

Una forma bonica de convidar-nos a aquest camí de reflexió permanent. Com a bella també és la seva manera d'expressar el valor del silenci quan ens diu que:

*“A voltes, la música, fins i tot la més clàssica,
m'envaeix el silenci
i me'l destrossa”*.

Hi ha pensaments d'una força tremenda; només un exemple: ens diu, “No sempre la nit és fosca”, a nosaltres, que demostrem el nostre temor davant de qualsevol mena de foscor.

Estem davant d'un llibre molt interessant i valuós, no només pel record de les últimes línies escrites per Joan Casañas, referent per a tothom, a Xile i a Catalunya, sinó perquè és una bona ajuda per als que, com en Joan, busquem respostes a aquest gran “Misteri”, que ell ja coneix.

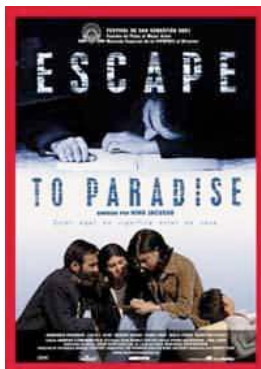

De persones refugiades: de la crua realitat a la dura al·legoria

Muriel Giménez
Periodista

Aquest mes de juny, un grup de persones es van enfonsar al mar Jònic. Prop d'una vuitantena de morts i més d'un centenar de desapareguts. I mentrestant, milers de persones continuen atrapades a l'est d'Europa. Refugiats per la guerra, refugiats polítics, migrants per la fam, migrants climàtics... més de 20 milions de persones estan desplaçades de casa seva. I diverses pel·lícules, documentals i fins i tot sèries ens recorden, des de la més pura realitat fins a al·legories, que el drama del refugiat és una història que no té fi.

L'asil

Un dels primers passos d'una persona refugiada és demanar asil. Però el procés és un periple. Com ho és el de la família d'origen kurd que demana asil a Suïssa a *Escape to paradise* (Nino Jacusso, 2001), un film que fa un retrat del complicat camí dels sol·licitants d'asil per demostrar, amb exhaustives proves, que les seves vides corren perill en el seu país d'origen.

El mateix li passa a la protagonista de *Al otro lado* (Fatih Akin, 2007), Ayten, una activista turca que demana protecció a Alemanya per la persecució política al seu país d'origen. Les traves i dificultats per convèncer a les autoritats alemanyes sobre la seva situació de perill l'empenyen a la deportació.

El viatge

In this world (Michael Winterbottom, 2002) és ja un clàssic de la temàtica dels refugiats al cinema. El premiat film explica el viatge de dos joves afganesos des d'un camp de refugiats del Pakistan fins a Londres, dibuixant totes les dificultats que es troben pel camí i tots els països que han de creuar fins a arribar al seu destí.

El viatge: la fugida o el desplaçament. Perquè a la fi els conceptes de persones refugiades i migrades només les distingeix que les primeres fugen perquè les seves vides corren perill al seu país, i estan emparades per l'estatut de refugi, i les segones busquen ser acollides en un altre país, on busquen trobar-hi l'oportunitat de millorar la seva vida. En aquest cas tenim la pel·lícula espanyola *Adú* (Salvador Calvo, 2020), on un nen de sis anys i la seva germana es desplacen del Camerun a Espanya. La pel·lícula exemplifica el viatge de milions d'infants que fugen de la pobresa, de la fam i de la marginació.

Alhora, molts altres infants sí que fugen per salvar les seves vides, com veiem al documental *Nacido en Siria*

(Hernán Zin, 2016), que segueix a sis infants refugiats de la guerra i explica com han de lluitar contra els abusos de les màfies, el perill de la travessa i la manca de perspectiva de futur al país de destí.

L'al·legoria

A "El Burgue" hi viuen humans. Però també fades, faunes, centaures i elfs, tots ells refugiats de les guerres a les seves terres. Atrapats en un gueto, denigrats a les feines més baixes que ningú vol fer (servei domèstic, peons de fàbriques), són socialment desterrats de la vida pública i de qualsevol oportunitat de prosperar.

Aquesta és l'al·legoria sobre els refugiats de la sèrie *Carnival Row* (René Echevarria y Travis Beacham, 2019) que en les dues temporades no escatima a l'hora de denunciar l'odi, el racisme i classisme que explota en el si de les societats d'acollida davant les persones foranies. "Als homes els mou la por", es sentència a la sèrie. I es respira en tota ella.

I si...

La temàtica dels desplaçats com a migrants també ens ha plantejat realitats alternatives, però igualment dures i malauradament pessimistes. El film *Africa Paradis* (Sylvestre Amoussou, 2006) ens planteja un futur imaginari en què el continent africà és pròsper i, en canvi, Europa es troba en una profunda crisi. En aquest context, una parella de francesos intenta emigrar de manera clandestina a Àfrica. I ja us podeu imaginar quin serà el seu periple.

Finalment, la minisèrie britànica *Years and years* (Russell T. Davies, 2019) dibuixa un futur imminent, en què la convulsió política, econòmica i social està servida. I, per tant, el volum de refugiats i de migrants és immens en un context d'inestabilitat en què prima el populisme, la demagògia i la corrupció i en què impera el poder aclaparador de la tecnologia. És aquest el futur que ens espera? Quan veus aquesta sèrie t'adones que més que una ficció molt real sembla un avís, una predicció. Esperem que s'equivoquin.

Activitats de la Lliga

XIII curs de Filosofia per la Pau a Santa Coloma de Gramenet

La Lliga, gaudint de la confiança del Departament de Solidaritat i Cooperació de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, va tornar a organitzar quatre sessions (dilluns), entre el 6 i el 27 de març, del que ja era el XIII curs de Filosofia per la Pau. En aquesta ocasió sota el títol genèric: Població i Agenda 2030: els Objectius de Desenvolupament Sostenible i els drets humans.

Quatre sessions amb gran èxit d'acollida que tractaven, per aquest ordre:

-Población y derechos humanos: Mitos, falacias y realidades. Una perspectiva global, a càrrec del professor de la Universitat Obrerta de Catalunya, **Tomás Jiménez Araya**, ex Alt funcionari de les Nacions Unides, en qualitat de representant a Amèrica Llatina del Fons de Població (UNFPA)

-L'Agenda 2030 un pla per aconseguir un futur millor i més sostenible: incerts i crítiques. Anàlisi dels ODS i altres marcs d'indicadors utilitzats a Europa, per **Neus Casajua-Filella**, llicenciada en biologia i farmàcia. Activista i presidenta de Revo Prosperitat Sostenible.

-Canvi climàtic, com comunicar l'emergència climàtica sense morir en l'intent?, que va conduir **Anna Pérez Rodríguez**, Enginyera. Activista ecofeminista i membre de Rebel·lió o Extinció Gramenet.

- La transició energètica: contínuats i obstacles, un tema desenvolupat per l'historiador **Enric Prat i Carvajal**, professor del Barcelona Program for Interdisciplinary Studies de la UPF

El dijous, 11 de maig vam participar en la presentació de l'obra **Bla, bla, bla**, el mite del capitalisme ecològic de l'antropòleg social i escriptor **Miguel Pajares**. Un assaig on aborda el molt parlar sobre el canvi climàtic a les cimeres sobre el clima, amb muntanyes de paper, creació d'organismes reguladors de les activitats energètiques o el teatre (i submissió) dels governs davant dels lobbies del món empresarial, els quals signen un bon propòsit amb una mà, mentre amb l'altra segueixen prospectant i produint productes energètics d'efecte hivernacle.

Vam col·laborar el 18 de maig a la presentació de l'obra **Aquesta foscor en què confio**, una recopilació de textos d'en **Joan Casañas** feta

pel filòsof **Joan Albert Vicens**. No podíem faltar a l'acte del Casal Pere Quart en memòria de qui fou cofundador de la Lliga dels Drets dels Pobles, fundador de la secció catalana de Cristians pel socialisme i activista per la justícia social i vinculat també a altres entitats sabadellenques com els Drapaires d'Emaús i Càritas.

El 21 de maig, diumenge, vam organitzar com a membres de la **Coordinadora Un Altre Món És Possible** en un acte simbòlic, amb motiu del **Dia de les Dones per la Pau**, a la Plaça Bertha von Suttner sota el títol "Dones per la Pau". Un entranyable acte on es van llegir textos i poemes de dones de diferents països.

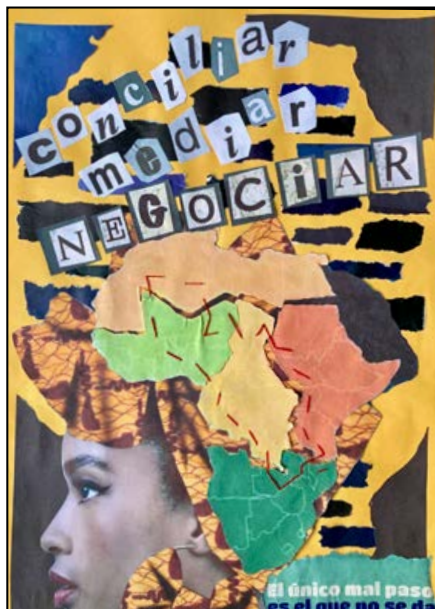

La Llista dels Oblidats, una exposició que hem muntat a la Biblioteca del Vapor Badia de Sabadell és la contribució de la Lliga als actes del **Dia Internacional de les Persones Refugiades** el 20 de juny. The List (La Llista) documenta les morts de milers de persones que intenten arribar a l'Europa Fortalesa com a migrades o refugiades. És una iniciativa de l'ONG dels Països Baixos **UNITED for Intercultural Action**, que visibilitza les víctimes de les actuals polítiques migratòries europees, rescatant-les de les simples estadístiques. Tenen un nom i una història.

Concurs entre l'alumnat de disseny de 2n de batxillerat de l'IES Ferran Casablanca de Sabadell per escollir les tres contraportades de les tres edicions anuals de la revista Papers. L'alumnat s'ha d'inspirar en el tema desenvolupat per una persona experta en temes de valors abans del lliurament dels treballs. En aquesta ocasió la xerrada va anar a càrrec de Julia Sonairina, una de les fundadores de Migrant Domestic Workers Alliance, una associació que treballa pels drets de les treballadores domèstiques migrants al Líban, un país, com en altres països de l'àrea del Golf Pèrsic, on entre altres drets vulnerats, destaca la imposició del sistema Kafala, un sistema de patrocini en què els empleadors tenen gairebé un control absolut sobre les treballadores migrades i sobre la seva VISA, que els impedeix sortir del país lliurament.

1r premi: Núria Sendrós

2n premi: Nerea Morales

3r premi: Laia Rodríguez

Ivet Moreno

Sandra Romero

Sara Galvez Mendez

Abril Aguilar Moya

Àlex Moldero

Beatriz Marisa Boca

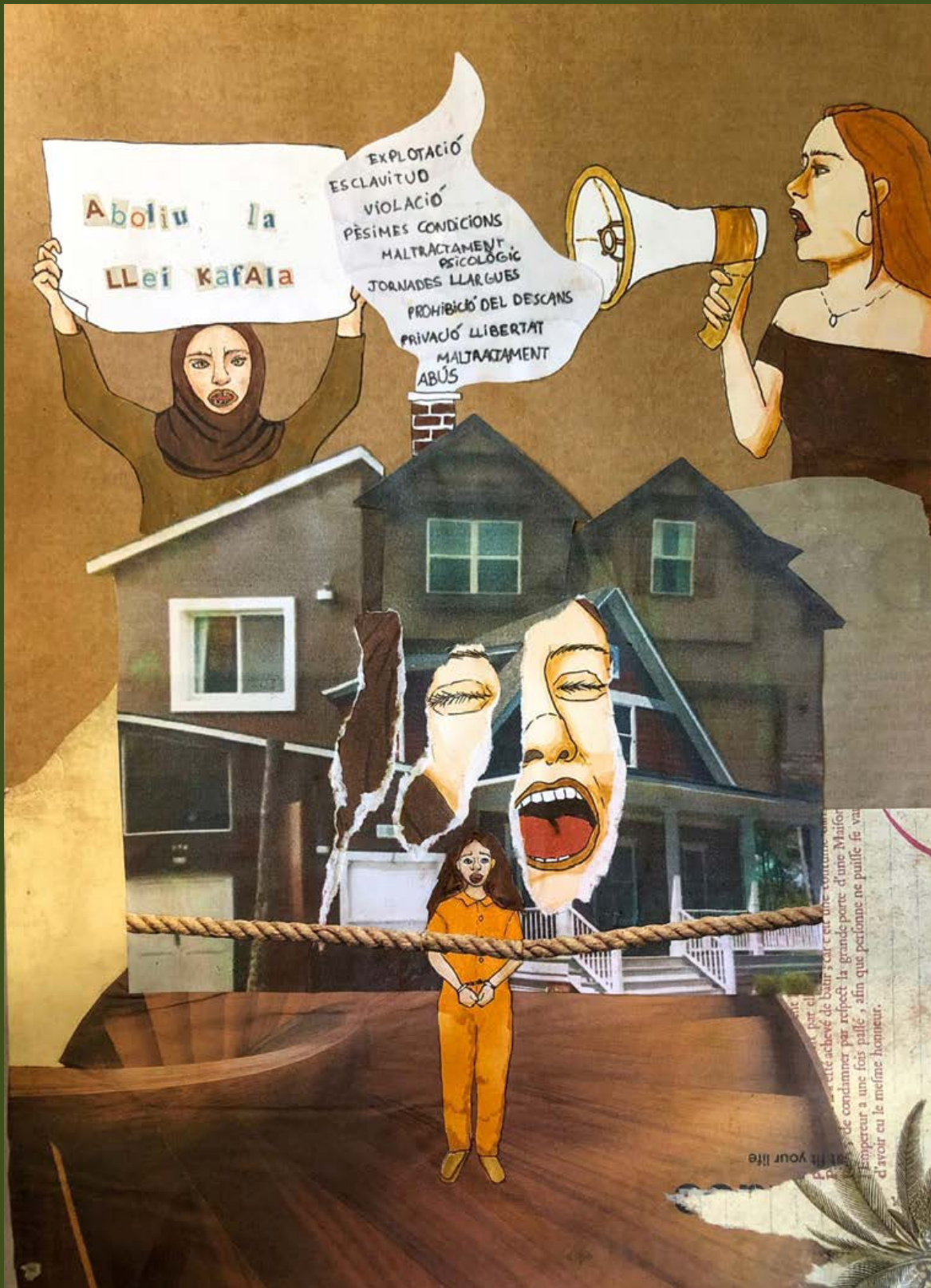

Laura Larred García

Primer premi del concurs de contraportades entre l'alumnat de disseny de 2n de batxillerat de l'IES Ferran Casablanques de Sabadell, curs 2022-2023

Autora: Núria Sendrós

Tema del concurs: "Empoderar les treballadores domèstiques migrants del Líban i països del Proxim Orient en la recerca dels drets laborals i lluitar contra el racisme, el classisme, el sexisme, l'exploració i el sistema Kafala"

LLIGA DELS DRETS
DELS POBLES
G-58.267.097

C/ Sant Isidre, 140 - 08208 Sabadell -
Tel. 93 723 71 02
info@dretsdelpobles.org